

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. Ad Phalangii morsus sanandos, quantum musica profuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Eos Orpheos, hos Arionas cælum misit, audivit terra. Et cui peccatus non subsulset, cum superæ illius aulae musicos in has valles venisse, & verò etiam cecinisse recordatur? Facessa hinc Thrax ille, qui crebum cantu rupisse, furorem tigrum inhiuisset, Iliarum & Strymonem stitisse, imparidos agnos lupis junxisset fertur. Hodie primum auditi chordacista, qui stygiarum tigrum in nos iram infregerunt, tartarum terrefecerunt, immortalium bonorum fontes laxarunt, diurnum inter cæles & nos odium extinxerunt. Procul hinc & Thebarum ille conditor, qui cautibus sensus inferuisse, & montes animasse fertur. Felices illi spiritus mortalium peccata, quæ saxi instar obriguerant, ad virtutis ardorem animarunt divino modulamine. Non hic audio Xenocrem organicis numeris furorâ medentem: non Eryphilum agrorum venas rhythmi moderantem: non Thaletem citharæ loquacitate virtus pellen-tem. Alii nobis hodie & musici sunt & medici. Somniavit Pythagoras orbium cælestium admirabilem harmoniam. Somniavit, inquam, non audivit. At si unquam possit defendi Pythagoras, hac die poterit, quâ videri potest stellifer cæli cursus cantasse & ex sua volubilitate nascentem musicam infudisse opilionum auribus.

Refert Macrobius eundem Samium Philosophum perturbationes animi lyra composuisse, ejusdemque tirones, seu vocarent somnum, seu pellerent, lyram manibus tentasse, quod essent pacatior ad quiescendum, erectiores ad vigilandum & agendum. Servator noster in hanc vitam natus beatos genios cantantes, è vitâ hac denatus, rupes & scopulos ferale quid sonantes habuit. Cum scilicet cæli musicis ob funus sui. Domini non luberet suaviter modulari, lubuit cautibus lugubriter indignari. Et sic nascentem laudârunt Angeli, morientem plorarunt scopuli.

Getæ, aliæque gentes, si Theopompo credimus, cum legationes obeunt, & pacem vel impetrare, vel impetratam stabilire cupiunt, citharas increpant erudito consilio. Credunt enim musicam, & rectè, optata pacis blandissimam conciliatricem. Servârunt hoc idem superi Regis hydraulæ. Legatos illos cælo demisit Numen (ô tales; talis Dominus ad nos vermiculos!) Legatos, inquam, misit, qui orbi pacem nuntiarent, pacem tot annis exulantem, pacem tot sæculis rogatâ, nec impetratam. Sed qui suâ legatione functi sunt hi legati? Præclarissime, quia suavissimè. Durum erat mortale genus, & ad pacem admittendâ asperum. Quid proficerent hi tales Legati apud gentem ad eò inculatam, ad eò barbarâ, ad eò ferinam? Arte usi sunt, & felici. Odaria prompserunt in cælo cani sueta, & modulatione permulserunt aërem, ut possent animos. Et certè potuerunt, læto successu. Omnia tunc à bellis silebant. Pax summa, & longæ ferri ferriæ, & otium armorum erat tranquillissimû. In vinculis fuit Mars, & furor, & quidquid in Martis truculento comitatu est. Ianus post Urbis incunabula quintum clausus conticuit. Et hoc est, quod olim ab Homero canitur, Deos ad tollendas seditiones cantu usos. Seditio erat in toto orbe. Ibat in Numen impio bello, & heu nefas! tot scelerum mucrones intentabantur vel ipsi Deo. Bellum passus est, qui inferre debuisset; intulerunt, qui pati. Pax tandè post tam impias seditiones restituta beatarum mentium mellisvis odis.

§. IV. Ad Phalangii morsus sanandos quantum musica profuerit.

Linias Pythagoricus, uti mihi testis Athenæus, & vivendi ratione & moribus difficilior, si quando ab iræ facibus animum flammari deprehen-

disset, lyram reprehendit, & digitis pererravit. Causam rogantibus. Mitigior, dicebat, & deducor ad tranquillam mentem. Achilles Homericus saepe, cum arsit irâ, nervorum sensu ad animi sensum rediit. Et quæ ante Servatoris Natalem inæstuant ab iratum & libidinè incendia? dixisses vitiorem Æthas & Vesuvios in hominû animis spirare. Ad sunt hodie omnis voculæ mellei modulatores, & suavissimi concentus temperic turgidos mortales liberant corybanteo hoc furore. Narrant; & audite rem dignâ narratu à magnis scriptoribus. Phalangium, inquit inter alios Julius Solinus, aranei genus est, quod & tarantulam dicimus, dirum animalculum, tactu pestilens; & si nifum quæras, nulla vis est; si potestatem, ictum hominem veneno interficit. Degit in cavernulis, quas inter segetes ædificat. Atque cum æstu anni flagrantissimo assiduus Sol campos Apuliæ torret, tum maxime seu afflatu noxio, seu æstu accensa hæc phalanga tam exitiali licentiâ in humanis artus grassantur, ut, quotquot ab hæc pestiferâ lue libantur, irrequieti vel canant, vel saliant, vel lacryment, vel delirent, aut tam lethali stupore pressi jaceant, ut membra omnia senescente tabo putescant, & sic animam extrudant. Huic tamen tantæ pesti reperit pharmaci humana sollertia. Sed nec aliud nec certius quam cantum; atque ita cum quis à tarantulâ læsus jam nec gradi nec fari, nec ullo sensu fungi valet, sed pro funco & morti vicinissimus habetur, mox ubi tibiam modos audit, miti illo sono demulsus, velut gravi somno excitus, oculos attollit parumper, mox se in pedes erigit, sensim vestigia figit, cantus tamen lege servatâ. Iamque auferente concentu, quasi firmato iterum animo, in saltus gestuque; nec indecoros, nec à cytharæ sono dissonos erumpit, atque sic vâctudinè recipit non sine mirando tripudio. Et quæ illa virulenta sunt phalanga? Extorres cælo spiritus. Prorepserunt illi ex flammeis inferorum cavernis, & in humanam gentem palam sevierunt. Æstibat univèrsus orbis, imò ardebat infandorum scelerum flammis. Admordebantur passim ab Acheronticis illis tarantulis innumeri mortales. Et quis tunc à plagâ immunis? & tamen, qui d in morbis pessimum, non habebant mali sensum. Edebatur, bibebatur, iudebatur, certabatur quis citius, quis gravius periret. Iacebant homines animi lethargo tacti, & miserè spirabant viva Plutonis funera. Quid multus? Adorabantur inferni lemures, calcabatur verus Deus. Et quæ medela pugnaret contra tot pestilentissimos morsus? Lævius videbatur ægrotare, quam sanari. Salus ipsa servari non posse credebatur. En adest mitissimus Deus; musicos mittit, qui cantent, qui fiant, qui fugent venenum omne, qui nepentes propinent vocum concentu. Impunè prius è tartaro collecta sanies in quovis spargebatur. Canunt hodie celestes animi, & pacem inducunt, infernas tarantulas in spelæa sua sic retrudunt symphonicâ voce, ut jam ille solùm lædi possit, qui lædi velit. Divine Infans, quas grates referamus pro hoc in nos amore? Vacuasti cælo, ut in terrâ medereris ægris mortalibus. Humanis moribus (ô himium!) te Deus attemporasti.

§. V. Flaviani Præsulis nobilis stratagemâ in Theodosio Imperatore per musicam expugnando.

Refert Sozomenus, ævo Theodosii Imperatoris Eugenium tam grave bellum movisse, ut Theodosius exhausto ærario, augendis vectigalibus succurrendum putârit. Displicuit hoc Antiochenis, & ausi in ipsum Imperatorem verbis debacchari, manibus in ipsius statuas, quas solo æquarunt. Mox quasi tempestate, sedante iracundiâ, erroris poenitere, discrimen

Getæ credunt musicam optatâ pacis esse conciliatricem. Angeli pacem orbi nuntiarunt læto successu.